

«Τα παιχνίδια»

Επεξεργασία ενότητας με απλοποιημένες δραστηριότητες για όλα τα παιδιά (μητρικούς ομιλητές/μητρικές ομιλήτριες) και παιδιά με μειωμένη γνώση της ελληνικής γλώσσας

Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγίου Σπυρίδωνα

Νηπιαγωγοί:

Γαλάτεια Κυριάκου

Κλέα Χριστοδούλου

Έλενα Χαλκιαδάκη

Προφίλ του σχολείου:

Στο σχολείο φοιτούν αρκετά παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, κυρίως αραβόφωνα.

Ειδικότερα στο τμήμα με τα μικρότερα παιδιά (3- 48/12 χρονών) το ποσοστό είναι αρκετά μεγάλο. Από τα 19 παιδιά τα 7 είναι αραβόφωνα και τα 5 παιδιά δίγλωσσα από μικτούς γάμους (με τον ένα γονιό Κύπριο).

Στο τμήμα της Προδημοτικής από τα 19 παιδιά τα 2 είναι αραβόφωνα, 4 παιδιά με μητρική γλώσσα τα Ρουμάνικα και 7 παιδιά δίγλωσσα από μικτούς γάμους.

Εκμάθηση λεξιλογίου πριν την εφαρμογή δραστηριοτήτων - προπαρασκευαστικές δραστηριότητες (1/2)

Το δώρο του Άγιου Βασίλη

- Η εκμάθηση βασικού λεξιλογίου της ενότητας ξεκίνησε πριν τα Χριστούγεννα με αφορμή το δώρο που επιθυμούσαν τα παιδιά από τον Άγιο Βασίλη και συνεχίστηκε μετά τις γιορτές.
- Αρχικά δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση όλα τα παιδιά να μπορούν να ονομάζουν το παιχνίδι που ήθελαν, αλλά και να μάθουν να ονομάζουν και το παιχνίδι του φίλου τους
- Κλήθηκαν να ζωγραφίσουν το παιχνίδι, να το φτιάξουν με πλαστελίνη ή με άχρηστο υλικό.

Εκμάθηση λεξιλογίου πριν την εφαρμογή δραστηριοτήτων - προπαρασκευαστικές δραστηριότητες (2/2)

Μέσα που χρησιμοποιήθηκαν:

- Πραγματικά αντικείμενα
- Εικόνες
- Διαφημίσεις
- Βίντεο από συλλογές παιχνιδιών και περιδιάβαση στο Μουσείο Παιχνιδιών της Πράγας
- Παρουσιάσεις Power Point σχετικές με την κατασκευή των παιχνιδιών και την εξέλιξή τους στο χρόνο.

Χαρακτηριστικά δραστηριοτήτων:

- Οι δραστηριότητες παρουσιάστηκαν είτε στην ολομέλεια είτε κατά τη διάρκεια του ελεύθερου και δομημένου παιχνιδιού, κατά τη διάρκεια του υπαίθριου παιχνιδιού ή ακόμη και την ώρα του φρούτου.
- Δόθηκε ιδιαίτερη σημασία, η εφαρμογή των δραστηριοτήτων να είναι σε παιγνιώδη μορφή, να είναι απλές και κατανοητές και να υπάρχει η συνεχής επανάληψη, για να προκαλούν το ενδιαφέρον και να γίνεται καλύτερη εμπέδωση από τα παιδιά.
- Συνδέθηκαν και με άλλα γνωστικά αντικείμενα εκτός από τη Γλώσσα, όπως τα Μαθηματικά, τη Φυσική αγωγή και τις Κοινωνικές σπουδές.
- Οι στόχοι και οι απαιτήσεις μας ήταν σύμφωνα με το επίπεδο του κάθε παιδιού. Υπήρχε διαφοροποίηση και απλοποίηση δραστηριοτήτων.
- Καθιερώθηκε ο θεσμός του παιδιού μέντορα.

Παραγωγή προφορικού λόγου

Παιχνίδια και δραστηριότητες για την εκμάθηση και εμπέδωση λεξιλογίου

Το αγαπημένο μου παιχνίδι

- Μετά τις γιορτές ζητήθηκε από τα παιδιά να φέρουν το αγαπημένο τους παιχνίδι τυλιγμένο και να το παρουσιάσουν στους φίλους τους είτε με την μορφή αινίγματος είτε με μια ζωγραφιά, για να το ανακαλύψουν.
- Το κάθε παιδί αφού παρουσίασε το παιχνίδι του, η νηπιαγωγός για να βοηθήσει στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου, μίλησε κι εκείνη για το αγαπημένο της παιχνίδι.

- Παιδιά με άνεση στη γλώσσα και η νηπιαγωγός αποτέλεσαν το πρότυπο για να ενθαρρυνθούν και να βοηθηθούν να μιλήσουν παιδιά με δυσκολίες στη γλώσσα.

Σύνδεση με τα Μαθηματικά

Ψηφίζω το αγαπημένο μου παιχνίδι

- Τα παιδιά ψήφισαν το αγαπημένο τους παιχνίδι. Έγινε έμφαση στη χρήση των προτάσεων:
  - Εγώ ψηφίζω το .....
- Τα παιδιά που είχαν αναπτυγμένο τον προφορικό λόγο, αιτιολόγησαν την επιλογή τους.
- Οι ψήφοι ομαδοποιήθηκαν κατά είδος, έγινε η καταγραφή και ακολούθως τα παιδιά έκαναν τις παρατηρήσεις τους.

Δραστηριότητα ταξινόμησης

Τα παιδιά παρατήρησαν τα παιχνίδια κι εντόπισαν ομοιότητες και διαφορές. Σύμφωνα με τα κριτήρια που έθεσαν, ομαδοποίησαν τα παιχνίδια που έφεραν στην ολομέλεια:

- Το είδος τους
- Το υλικό κατασκευής τους
- Είναι μεγάλα, μικρά (μέγεθος)
- Έχουν μπαταρίες
- Μπορεί να δεις από μέσα (είναι διαφανές)
- Είναι μαλακά
- Κινούνται, μιλούν, κάνουν θόρυβο
- Μπορώ να παίζω μόνος ή με φίλους μου. Είναι ατομικά ή ομαδικά.

Συνέχεια στο ελεύθερο και δομημένο παιχνίδι:

- Τα παιδιά ομαδοποιούσαν με τα δικά τους κριτήρια τα παιχνίδια ή τραβούσαν μια καρτέλα, η οποία τους καθόριζε το κριτήριο για να τα χωρίσουν.
- Υπενθύμιζαν το λεξιλόγιο στους φίλους τους και προσπαθούσαν να εξηγήσουν και το κριτήριο που επέλεξαν π.χ. ποια είναι ξύλινα, ποια έχουν μπαταρίες κ. λ. π.
- Χρήση συγκεκριμένης δομής πρότασης (π.χ. με το ρήμα είναι ή έχει: Είναι ξύλινο, είναι πλαστικό, είναι λούτρινο, είναι επιτραπέζιο παιχνίδι. Έχει μπαταρίες).
- Τα μικρότερα παιδιά σειροθετούσαν τα παιχνίδια με το μέγεθος (τρισδιάστατα ή εικόνες). Ενθαρρύνθηκαν στη χρήση ολοκληρωμένης πρότασης («Είναι μικρό παιχνίδι», «Είναι μεσαίο παιχνίδι», «Είναι μεγάλο παιχνίδι»).
- Εργάστηκαν και σε ζευγάρια, το ένα παιδάκι ζητούσε από το άλλο να του δείξει κάποιο συγκεκριμένο παιχνίδι σύμφωνα με κάποια κριτήρια (άγγιξε το μεγάλο αρκουδάκι, άγγιξε το μπλε αυτοκινητάκι κ.τ.λ).

Παιχνίδια μνήμης και δημιουργία μοτίβων

- Τα παιδιά εργάστηκαν τόσο με πραγματικά αντικείμενα, όσο και με εικόνες. Αρχικά η νηπιαγωγός τοποθετούσε σε μια σειρά διάφορα παιχνίδια. Τα παιδιά έκλειναν τα μάτια και η νηπιαγωγός έκρυβε ένα. Ακολούθως τους ζητούσε να εντοπίσουν και να ονομάσουν το παιχνίδι που έλειπε.
- Η νηπιαγωγός και τα παιδιά ονόμαζαν τα παιχνίδια που βρίσκονταν σε σειρά. Στη συνέχεια η νηπιαγωγός τα σκέπαζε με ένα ύφασμα. Τα παιδιά καλούνταν να θυμηθούν τη σωστή σειρά που ήταν τοποθετημένα.
- Τα παιδιά δημιούργησαν τα δικά τους μοτίβα με καρτέλες που περιείχαν το βασικό λεξικό της ενότητας. Ακολούθως ζητούσαν από τους φίλους τους να τα διαβάσουν.

Σύνδεση με τη Φυσική Αγωγή (Κινητικές δραστηριότητες)

Παιχνίδι με το αερόστατο

- Παραλλαγή 1 Η νηπιαγωγός έριχνε σταδιακά διάφορα μαλακά παιχνίδια μέσα στο αερόστατο, καθώς τα παιδιά το τίναζαν. Κάθε φορά που τοποθετούσε ένα καινούριο παιχνίδι, τα παιδιά το ονόμαζαν.
- Παραλλαγή 2: Τα παιδιά ονόμαζαν κάθε παιχνίδι που έπεφτε κάτω, όταν τίναζαν το αερόστατο.
- Παραλλαγή 3: Η νηπιαγωγός έλεγε ένα φώνημα και τα παιδιά προσπαθούσαν να πετάξουν κάτω το παιχνίδι που άρχιζε από αυτό το γράμμα.

Παιχνίδι Παντομίμας

- Μέσα σε ένα σακουλάκι υπάρχουν διάφορες εικόνες παιχνιδιών. Τα παιδιά τραβούν μια καρτέλα, την κρύβουν και προσπαθούν με το σώμα τους να αναπαραστήσουν το παιχνίδι.
- Τα παιδιά με τη συνοδεία μουσικής παρατηρούν την εικόνα που δείχνει η νηπιαγωγός και κινούνται σαν ρομπότ, σαν κούκλες κ. ά.
- Το κάθε παιδί κινείται ελεύθερα στο χώρο μεταμορφωμένο σε κάποιο παιχνίδι και μόλις σταματήσει η μουσική παγώνει. Η νηπιαγωγός αγγίζει ένα παιδάκι κι εκείνο αναφέρει τι παιχνίδι αναπαριστάει.

Παιχνίδι «Μάντεψε ποιο παιχνίδι έχω στο μυαλό μου;»

- Αρχικά η νηπιαγωγός δίνει κάποιες πληροφορίες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παιχνιδιού και τα παιδιά προβλέπουν ποιο είναι αυτό.
- Τα παιδιά γίνονται ζευγάρια. Φορούν εναλλάξ στο κεφάλι ένα στεφανάκι στο οποίο τοποθετείται μια καρτέλα παιχνιδιού και με ερωτήσεις ζητούν πληροφορίες για την εικόνα του παιχνιδιού που έχουν στο κεφάλι τους.

Παιχνίδι με ζάρι

- Αρχικά τοποθετήθηκαν σχετικές εικόνες με το θέμα στο ζάρι με τις θήκες, από την νηπιαγωγό. Τα παιδιά έριχναν το ζάρι κι έφτιαχναν μια πρόταση με την λέξη ή μια μικρή ιστορία. Τα παιδιά που δυσκολεύονταν, ήταν σημαντικό να ονομάζουν απλώς τη λέξη.
- Τα παιδιά έφτιαζαν μόνα τους εικόνες και τις τοποθετήσαμε στο ζάρι. Έπαιζαν με αυτό κατά τη διάρκεια του ελεύθερου και δομημένου παιχνιδιού.

Δημιουργία επιτραπέζιων παιχνιδιών από τα ίδια τα παιδιά

Τα παιδιά έφτιαξαν τα δικά τους επιτραπέζια παιχνίδια. Τα ενθαρρύνουμε να μιλήσουν για τον τρόπο που εργάστηκαν, αλλά και να αναφέρουν τους κανόνες των παιχνιδιών που έφτιαξαν.

Μερικά από αυτά είναι:

- Ντόμινο
- Τρίλιζα
- Bingo
- Παιχνίδια μνήμης κ. λ. π.

Τα παιδιά δημιούργησαν μια μικρή ιστορία

- Στα παιδιά δόθηκε από ένα αβγό kinder. Μέσα στα αβγά είχαν τοποθετηθεί εικόνες σχετικές με τα παιχνίδια.
- Αρχικά το κάθε παιδί έφτιαξε μια μικρή ιστορία με την εικόνα του.
- Στη συνέχεια προσπάθησαν να ενώσουν τις ιστορίες για να γίνει μια ενιαία.

Τα παιδιά δημιούργησαν μια μικρή ιστορία μέσα από το φανταστικό διώνυμο

- Τα παιδιά διάλεξαν από 2 κουτιά εικόνες. Το ένα κουτί είχε εικόνες σχετικές με τα παιχνίδια και το άλλο άσχετες.
- Τα παιδιά τραβούσαν μια εικόνα από κάθε κουτί και δημιουργούσαν τα δικά τους φανταστικά διώνυμα, φτιάχνοντας αστείες και όμορφες ιστορίες.
- Ανάμεσα σε άλλα δημιουργήθηκαν τα εξής διώνυμα: κούκλα-παγάκι, φορτηγό-καρέκλα, τρενάκι-χιόνι, ρομπότ-ψαλίδι, πύραυλος-κουμπιά.

Χρήση «Τοίχου που μιλά»

- Κατά τη διάρκεια του ελεύθερου και δομημένου παιχνιδιού τα παιδιά έπαιζαν στον τοίχο που μιλά κι αβίαστα εμπέδωναν το βασικό λεξιλόγιο της ενότητας.
- Τοποθετήθηκαν σχετικές εικόνες στον πίνακα(ονόματα παιχνιδιών, κατάσταση παιχνιδιών, κατασκευαστής παιχνιδιών).
- Το νέο λεξιλόγιο στο τμήμα με τα μικρότερα παιδιά, ήταν λιγότερο ποσοτικά, ενώ συνέχισε να υπάρχει παλαιότερο λεξιλόγιο π.χ. τα χρώματα, για εμπέδωση.

Σύνδεση με Κοινωνικές Σπουδές

Δημιουργία καταστήματος παιχνιδιών(1/2)

- Με πρωτοβουλία των παιδιών, δημιουργήθηκε το κατάστημα παιχνιδιών.
- Για να ενισχυθεί η υπόδηση ρόλων και η δημιουργία απλών διαλόγων, με στόχο να συμμετέχουν και τα παιδιά με δυσκολίες στη γλώσσα, η νηπιαγωγός υποδύθηκε ρόλους αρχικά στην ολομέλεια, δίνοντας παραδείγματα στα παιδιά.
- Στη συνέχεια τα παιδιά ανέλαβαν ρόλους σε ζευγάρια. Κάποια ζευγάρια παρουσίασαν τους διαλόγους τους, για να αποτελέσουν κι αυτά με τη σειρά τους, παράδειγμα προς μίμηση.
- Το ζητούμενο από τα παιδιά που έχουν την ελληνική γλώσσα ως 2^η ήταν να χρησιμοποιήσουν απλές προτάσεις και εκφράσεις ευγένειας.

Δημιουργία καταστήματος παιχνιδιών(2/2)

- Παιδιά με μεγαλύτερη άνεση στη γλώσσα προχωρούν στη δημιουργία πιο εμπλουτισμένων διαλόγων.
- Χρησιμοποιούν λεξιλόγιο αλλά και την κατάλληλη δομή προτάσεων που χρειάζεται, για να αγοράσουν ένα παιχνίδι.
  - Γεια σας. Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;
  - Θέλω να αγοράσω.....
  - Πόσα θα πληρώσω;
  - Ευχαριστώ πολύ.
  - Παρακαλώ. Τι άλλο θέλετε;
- Κάθε προσπάθεια ενθαρρύνεται και επικροτείται.

Παρατηρήσεις

- Μέσα από τις δραστηριότητες υπήρξε ένας σωστός κώδικας επικοινωνίας ανάμεσα σε όλα τα παιδιά.
- Το λεξιλόγιο όλων των παιδιών, είτε ήταν παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία είτε όχι, αναπτύχθηκε κατά πολύ και μπορούσαν να το χρησιμοποιήσουν με μεγαλύτερη άνεση στη δομή των προτάσεων, στις οποίες δόθηκε ιδιαίτερη σημασία.
- Οι δραστηριότητες που έγιναν μετά από εισήγηση των παιδιών, όπως π.χ. η δημιουργία των επιτραπέζιων παιχνιδιών, ήταν πιο επιτυχημένες.

- Θερμές ευχαριστίες στην κα. Μαρία Μητσιάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας, την κα. Δέσπω Κυπριανού και την κα. Νάνσια Κυριάκου, λειτουργούς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Στήριγμα και καθοδηγητής μας στην όλη προσπάθεια, υπήρξε το υλικό από τις επιμορφώσεις σας στο «Δίκτυο Νηπιαγωγείων - Ελληνική ως 2^η γλώσσα».
- Η επεξεργασία της ενότητας «Παιχνίδια» βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Σας ευχαριστούμε πολύ!